

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผลการวิจัย
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 โดยรวมและรายด้าน

1.2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

2. สมมติฐานการวิจัย

ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกกรอบที่สอง จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันทั้งโดยรวม รายด้านและรายมาตรฐาน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 โดยมีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

3.2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 159 โรงเรียน จำแนกตามขนาด ของโรงเรียน ดังนี้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3. 2548 : เอกสารอัดสำเนา)

3.2.1. ขนาดเล็ก จำนวน 50 โรงเรียน

3.2.2. ขนาดกลาง จำนวน 66 โรงเรียน

3.2.3. ขนาดใหญ่ จำนวน 43 โรงเรียน

3.3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาหนองคาย เขต 3 ที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ปีการศึกษา 2549 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบ แบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง Krejcie และ Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 44) จำนวน 138 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ดังนี้

3.3.1. โรงเรียนขนาดเล็ก 44 โรงเรียน

3.3.2. โรงเรียนขนาดกลาง 56 โรงเรียน

3.3.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ 38 โรงเรียน

3.4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการ ดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่ เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขนาดของสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็น แบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานตามมาตรฐาน การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) จำนวน 65 ข้อ

3.5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

3.5.1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึง ผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

3.5.2. ประสานงานกับโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

3.5.3. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนำไปเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจำนวน 138 ฉบับ ได้รับคืนมาและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 138 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด จากนั้นได้จัดหมวดหมู่แบบสอบถามตามตัวแปร คือ ขนาดของโรงเรียน ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ตามลำดับ ดังนี้

4.1. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำนวน 138 โรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยใช้ F-test โดยรวม รายด้านและรายมาตรฐาน เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffe'

5. สรุปผลการวิจัย

5.1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 56 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40.60 รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 44 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 31.90 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 38 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27.50

5.2. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2

5.2.1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยรวม พบว่า โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ

ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร ด้านมาตรฐานด้านครู และด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน และเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

5.2.1.1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร และ ด้านมาตรฐานด้านครู

5.2.1.2. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร ด้านมาตรฐานด้านครู ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน

5.2.1.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านมาตรฐานด้านผู้บริหาร ด้านมาตรฐานด้านครู ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน

5.2.2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่5 ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร และ มาตรฐานที่7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา และมาตรฐานที่4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ และเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

5.2.2.1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี และ มาตรฐานที่6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่วนมาตรฐานที่มี

ค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

5.2.2.2. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่2 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต และมาตรฐานที่5 ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

5.2.2.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่5 ผู้เรียนมีความรู้ทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มาตรฐานที่3 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา มาตรฐานที่1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

5.2.3. มาตรฐานด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 8 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

5.2.3.1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 8 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.3.2. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 8 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.3.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณวุฒิ ความรู้ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบ และมีครูเพียงพอ มาตรฐานที่ 8 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.4. มาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และเมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

5.2.4.1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา และมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.2.4.2. โรงเรียนขนาดกลาง มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย

มาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา และมาตรฐานที่ 14 สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.2.4.3. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐานเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร ให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา มาตรฐานที่ 10 ผู้บริหารมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ และมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

5.3. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบที่สอง ของ โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า

5.3.1. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

5.3.2. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้เรียน พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ 6 และมาตรฐานที่ 7

5.3.3. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านครู พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน

5.3.4. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานด้านผู้บริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายมาตรฐาน

6. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา ภายนอกกรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 ครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 3 อยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยดังกล่าวอาจสืบเนื่องมาจากการดำเนินงานตาม มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ที่กำหนดโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นเรื่องที่โรงเรียนทุกแห่งต้องดำเนินการ โรงเรียนต้องพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอก ที่ทุกโรงเรียน จะต้องได้รับการประเมินจาก สมศ. และจากประสบการณ์ที่โรงเรียนทุกแห่งได้รับการประเมินรอบ แรกผ่านมาแล้วในปี 2548 และจะต้องได้รับการประเมินหลังจากการประเมินรอบแรกภายใน 5 ปี จึงทำให้ผู้บริหารและบุคลากรใน โรงเรียนมีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน กำหนด นโยบายในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินภายนอกที่โรงเรียนต้องได้รับการ ประเมินในระยะ 5 ปีข้างหน้า จึงทำให้การดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิยม โนนศรีชัย (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามมาตรฐานการบริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า โรงเรียนมีการปฏิบัติตาม มาตรฐานการบริหารโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อุดร คงกันคง (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า โรงเรียนสามารถ ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการ ประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มีการ ดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า หลังจากการประเมินคุณภาพจาก ภายนอกในรอบแรก โรงเรียนได้มีเตรียมความพร้อมด้านปัจจัยในการดำเนินงานให้อยู่ในระดับ มาตรฐาน ทั้งในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุน และ ยอมรับในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลการศึกษาของ สรรพศิริ จันทร์ทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพรอบแรก ของ

โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยมาตรฐานที่โรงเรียนทุกขนาดมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึง ส่วนมาตรฐานที่มีระดับการดำเนินงานเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนส่วนใหญ่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ ตามศักยภาพ และมีความสุข หรือมุ่งให้ผู้เรียนเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ผ่านเกณฑ์ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ส่วนมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย อาจสืบเนื่องมาจาก ครูผู้สอนอาจยังขาดทักษะ วิธีการสอนที่เหมาะสมที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จึงทำให้ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานนี้ มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังคม ทินาววัฒน์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้เรียนอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานด้านครู พบว่า โดยรวมมีระดับการดำเนินงานมากทุกมาตรฐาน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมาตรฐานด้านครู เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ส่วนอื่น ๆ ดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนทุกแห่งจึงจัดให้มีการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการจัดการเรียนการสอน สามารถนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพต่อไป ผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังคม ทินาววัฒน์ (2546 : 108) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านครูอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานด้านครูอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากมาตรฐานด้านผู้บริหาร เป็นมาตรฐานที่เกี่ยวกับผู้บริหาร หลักสูตร อาคารสถานที่ และชุมชน ดังนั้น โรงเรียนทุกแห่งจึงให้ความสำคัญด้านปัจจัยเป็นอย่างมาก เพราะหากมีความพร้อมด้านปัจจัย ย่อมจะส่งผลถึงคุณภาพการดำเนินงานด้านอื่น ๆ ด้วย เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารจะมีลำดับค่าเฉลี่ยมากเป็นลำดับแรก ส่วนมาตรฐานที่มีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย คือ มาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สถานศึกษาและหลักสูตรท้องถิ่น รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากว่า ในระยะนี้เป็นระยะเริ่มต้นของการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน บุคลากรในโรงเรียนกำลังปรับตัว และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ให้ถ่องแท้ ดังนั้น การดำเนินงานในมาตรฐานนี้ จึงยังมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย ผลการวิจัยในครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังคม ทินาวรัตน์ (2546 : 108) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทำเนียบ มหาพรหม (2543 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การติดตามการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบที่สอง ของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ต่างตระหนักถึงภารกิจที่จะต้องเตรียมตัวเพื่อพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 2 จึงได้มีการเตรียมความพร้อมตามมาตรฐานต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดี จึงทำให้ผลการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน ผลวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สรรพศิริ จันทร์ทอง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการดำเนินงานตามมาตรฐาน

คุณภาพการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพรอบแรก ของโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3-4 จังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมแต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สังคม ทีนาวัฒน์ (2546 : 108) ที่ได้วิจัยเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองหนองคาย พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานตามมาตรฐานทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1. เมื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ด้านมาตรฐานด้านผู้เรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต พบว่า ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ ที่เป็นเช่น อาจสืบเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า การอบรมสั่งสอน และปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานที่ต้องการสามารถเข้าถึงตัวนักเรียนได้มากกว่าโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากกว่า นอกจากนี้การติดตาม สังเกต และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลก็สามารถทำได้ง่ายกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก จึงทำให้โรงเรียนขนาดเล็กมีระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกสูงกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

7. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง ข้อมูล ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้

1. โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 ควรปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินภายนอกตามข้อค้นพบในส่วนที่ยังดำเนินการได้ในระดับต่ำ คือ

1.1. ด้านผู้เรียน โรงเรียนควรส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์

1.2. ด้านครู โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

1.3. ด้านผู้บริหาร โรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียน และท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรให้การสนับสนุน ช่วยเหลือสถานศึกษาด้านงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และความรู้ในด้านการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้มีความพร้อมในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สองของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง การการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก หลังจากที่โรงเรียนได้ผ่านการประเมินในรอบที่สองแล้ว